

(V.)

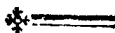
A' Császári és Királyi Felség' Kegyelmeivel
 Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 16. Januáriusban. 1795.

* * *

Már azt gondoljuk vala, hogy az Újj-esztendőnek bé-állásával, mind ujjabb meg ujjabb békeféséges hírekkel kedveskedhetünk a' békeféséget ohajtva váró Olvasóknak; és imé! — *Arma virosque canimus!* — a' Frantziák Jég-patkókkal jelennek-meg a' vízeknek árja által el-borított, és tsak kevés napokkal is ez előtt hozzá járulhatatlanok tetző Hollándus mezőkön! —

Hollándiából most ezek jüttek: — —

A' Bétsi Ujjságból, a' Hollándiai levelek után, ezeket olvassuk: — „Az örökös Helytartó Hertzeg azt a' jelentést tétette a' Titkos Státus-Tanátsban, hogy

ő, a' közönséges boldogsághoz viseltető Igondoskodásból, s-egyzersmind a' hadakozó Hatalomságoknak azon hajlandóságáról is, hogy azok egy el-fogadható békeféséget nem fognának meg-venni, tudósittatván egy fzeméllyt küldött légyen *Párisba*, olyan véggel, hogy ez, a' Frantzia Nemzeti Conventből tapogalsáki, ha valyon hajlandó volna e' a' Convent, a' *Frigyes Belga tartományok' Respublikájával* való békeféséges traktára? — Vízfsza jöven *Párisból* ezen fzeméll, és olyan válofzt hozván, hogy a' Convent, a' *Szövetséges Belgáktól* a' Követeket el-fogadni, velek traktára lépni, és azon-közben fegyver-nyúgváft kötni, kész volna: ehez képpeft a' *Szövetséges Belgák' Közönséges Rendgyei*, két Követeket, név szerént a' régen ugyan tsak *Párisban Hollandiai Követtséget* viselt *Brantsent*, és *Dordrecht* Régens, Tanatsos, s-egyzersmind tábori közönséges Biztoft *Repelaert*, olly rendeléssel válofztottanak-ki, hogy ezek minden idő-haladék nélkül, útyokat *Páris* felé vegyék. ,,

„ Ezek *Déc. 23-dikán Hágából* útnak is indúltanak, hanem *Brantsen* meg-betegedvén, *Déc. 27-dikéig Rotterdámban* kéntelenítettett a' Követség mulatni, a' midön ismét útnak indulván, öket egy arra ki-rendeltette lévő Frantzia sereg, *Osterhoutnál* oltalom alá vette, és *Hertzogenbuschba* kíserte. ,,

„ *Hágában* azonban már a' vólt a' reménség, hogy a' további ellenségeskedéseknek vége szakad, a' melly végre *Bredába*, és a' fzéleken lévő minden *Hollandus* polztokra, olyan rendelések küldettettek, hogy jó vigyázattal legyenek ugyan, ne hogy az ellenségtől véletlenül meg-lepettetsenek, de egyéb aránt tsak óltalmazólag viseljék magokat. Egyfzersmind pedig ezen idő alatt, a' *Mosa*, és *Waal* vizein a' kemény jég-ménés is meg-indulván, minthogy ilyenkor a' *Bommel* szigetére való ki-s-bé való járás lehetetlené fzikott tétettetni, erre való lézett a' *Hollandus* seregeknek nagy része, ezen szigetet is oda hagyta; és tsak kevés vigyázó polztokat hagyván

katra, a' *Waal* vize jjobb partya felől, téli szállásokra telepedett. Az ágyuk is rész szerént a' *Lövensteini* várba, rész szerént *Vorcum* és *Gorcum* közzé vitettek. „

„ A' Frantziák ellenben az ellenségeskedést nem szakasztották félbe, hanem a' *Hollandusok*' bátorságban való létit, hafználni kívánták. Valami hozzájok pártolt 300 *Hollandusok* már még *Déc.* 22-dikén tettek egy próbát, kik is alkonyodotkor jég-sarkantyuk által, *Raamsdonk* felé *Capellen* nevü erőtség alá, nagy sebességgel elő tsitsonkázván, ezt megtamodták, hanem a' *Hollandusoktól* tsak ugyan jókor élzre vétettetvén, ezeknek Kártás és puska tüze által viifza nyomattattak: — de a' melly próba még tsak elő Postája vólt annak, a' mellyet 27-dikben tettek: „ — és a' mellyet a' közelebbi *Merkuriusból* már el-lehetett olvasni. — A' *Bétsi* Ujjságból is lehet látni, hogy *Pischegrü* olyan parantsolatot vett légyen a' *Conventtől*, hogy akar mibe kerüljön, a' *Waal* vizin kereftül mennyen, mert különben a' most *Nimwegában* mulato *General Arkonra* bizattatik az *Eszaki* Frantzia sereg' vezérlése.

Utrechtből *Déc.* 18-dikán estve, így irtak. — „ Tegnep estve az ide való *Magistrátushoz* is megérkezék az a' hir, hogy a' Frantziák a' *Mosa* és *Waal* vizein, néhány helyeken kereftül rontottanak. Ide *Utrechtbe* is sok felölről hallott az nap a' kemény ágyuzás. Ma jó reggel kapu-nyitáskor sok szaladók érkeztenek ide, a' kik egy szájjal erősitik, hogy a' Frantziák, a' *Waal* vizin 5 helyen takarodtanak kereftül. Ezen szerentséden történetet közelebbről illető kornylállások, még most nem irattathatnak-meg. Mondgyák, hogy 4 *Hollandus* *Regementek* fogattattak-el, vagy tétettek semmivé. Az *Orange-Frisland* nevü *Regementből* néhány muzsikások érkeztenek ide, és ezek mondgyák, hogy rajtok kívül az 6 *Regementyeből* tsak 5 emberek menekedtenek-meg. A' *Hohenlohe'* nevit viselt *Emigrans* sereg egefzfzen öfzve darabóltatott. Egy szóval szomorú hírnél egyéb niatsen. A' *Bommel* szigetit fedezett *Hollandus* seregek gyengébbek vóltanak,

mint - sem! a' fokkal nagyobb erejü ellenségnek megfelelhettenek volna. „

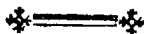
„Tegnap déiben érkezett-meg az ellenség *Bommel*-hez, és már dél utáni 1 órakor a' *Waal* vizinek jobb partján állott. A' jegen lovasok által tette az első próbát, és szeréntsés volt. A' *Hollandus* lovasoknak egy része ellenben vízfzra nyomattatván, egy kevesfé alább fogott a' viznek, a' hol gyenge jégre találván, embereinknek egy része a' vízbe veszett. A' *Waal* vizinek jobb partján lévő *Hollandus* posztokra pedig az által jött Frantzia seregek reájok rohanván, a' ki magát meg nem adta, mindent öfzve vagdaltanak, a' melly dolog közönséges meg-félemléft okozott. „

„A' Frantzia seregeknek közép pontya felénk (*Utrecht* felé) siet, az ő bal szárnyok *Gorcunnak* vette útyát, hogy itt nyomúljon bé *Hollandia'* tartományának belső részeire; s-minthogy ugyan ekkor az ő jobb szárnyok a' *Waal* vizin *Thieltnél* takarodott által, e' miatt az *Anglusok* sem jöhetnek, a' mi városunknak (*Utrechtnek*) oltalmazására. A' tekintetek szomoruk. „

Ezen ijedségek mellett is mindazáltal abba helyhez tették a' *Hollandiai* városok a' magok reménségit, hogy az *Anglus*, *Hannoveránus* és *Austriai* seregek tsak ugyan találának módot, a' Frantziáknak a' *Waal* vizin való vízfzra kergetésire, vagy leg alább az ő elő felé való lépéseiknek meg-gátolására, ha valahogy az alatt a' fegyver-nyúgvás egészfen lábra nem álltathatnék is.

Nem is tsalta meg őket a' reménség. Már a' múlt Postán is irtuk volt egy *Frankfurti* levél után röviden, hogy Generál *Walmoden* a' Frantziákat a' *Waal* vizin ismét keresztül nyomta. Most így ir ezen dolog felöll Gróf *Klerfe*, a' maga fő hadi szállásáról *Mühlheimből*: — „

„Minekutánna az ellenség a' *Bommel* szigetit meg-vette, *Bommelnél* posztot formált, és a' *Waal*

vizin keresztül rontott volna, a' *Hannoveránusok*' lovas, Generálja Gróf *Waalmoden* haladék nélkül mingyár elő rukkolt, és az ellenségnek meg-tamodásához készült, hanem a' Frantzia seregek, *Thil*, *Wardenburg*, és *Haestel* nevü falukat, az egyesült seregeknek közeliteseik miatt, egyfzeriben oda hagyták, és a' *Waal* töltései megett állapottanak-meg; hanem az után innen is visszfa nyomattatván, a' magok kemény ágyu-tüzeiknek óltalma alatt, mellyet a' *Waal* vizinek bal partyáról tettek, ezen vizin keresztül takarodtanak; a' melly alkalmatossággal az *Anglusok* között valami 50-nen, a' *Hannoveránusok* között valami 30-tzan, de a' Frantziák között még többen, holtanak és sebefsedtenek - meg. — „

„Itt, a' mint a' környülállásokból lehet észrevenni, a' jobb szárnyát nyomta Gróf *Waalmoden* a' Frantzia tábornak ismét keresztül a' *Waal* vizin. — A' le-írt tudósítást azonban Gróf *Klerfe*, Januáriusnak 1-ső napján indította, és Januáriusnak 6-dikán ismét indított egyet, a' mellyből úgy láttyuk, hogy a' *Waalmoden* által visszfa veretett Frantzia seregek ugyan azon helyen ujra keresztül rontottanak. Az erről szolló udvari hir-adás így vagon summáson: „

„Meg-vévén az ellenség (végre) *Grave* várát, Mindgyár az után Januáriusnak 3-dikán, a' *Waal* vizin *Bommel*nél kezdve minden posztokra rátört, s-egyszérsmind *Heeselt*, *Thil*, és *Haeften* mellett a' *Waal* vizin által menvén, ugyan ekkor *Gorcum*hoz is egy kemény ellenséges fereg, sok vartörő ágyukkal indult útnak. A' Vigyázói az egyesült seregeknek, innen *Gorcum* tájékáról a' *Mosa* vize mellől, *Melern* mellé nyomattattak visszfa: — hanem Gróf *Waalmoden*, az alatta lévő *Dundás* és *Dalwirtl* nevü Generálok elibe, haladék nélkül olyan rendelést adott, hogy a' magok seregeiket közel egymáshoz, egyik t. i. *Geldermalsen* mellé, a' másik pedig *Büren*hez, öfzve gyülytvén, itt, az *Utrecht* felé nyomuló ellenséges feregnek tzeljját meg-gátoló fordulásokat tegyenek. „ — Hágából minden Hollán-

dus seregek, a' mellyek még ott múlttanak, egy lábíg *Gorcumhoz* vették úttyokat.

Egy ujjabb Hágai levélből olvassuk, hogy a' *Hohenlohe'* Emigráns sereginek meg-maradott része visszsa érkezett *Löwensteinba*, de szembe-tünő kárral, mivel két ellerséges kemény tűz között kéntelenített keresztül rontani. — A' *Grave* várát illy sokáig, még a' Frantziáknak vallás-tétele szerént is, ditséretesen oltalmazott *Hallándus* Generál *Bons*, az ellenségtől (egy *Ámsterdami* levél szerént) Capitulátziót nem nyerhetvén, tsak jó akaratra kéntelenített magát, a' vele lévökkel együtt, fel-adni. A' Frantzia Biztos *Bellegarde*, ötet a' maga tiszti társaival együtt, ebédre hivatta.

A' *Coblentzi* Frantzia Generál *Marceau* azt irta által a' mi Generálissainkhoz, hogy a' *Conventnek* parantsolattyából, a' *Rénuson* való által jövetelt többé senkinek meg nem engedheti, és ez a' Frantziák által el-foglaltatva lévő *Rénus'* partyain már most mindenütt így vagyon: mellyre nézve e' végré hozzá több *Doboft* ne is küldgyenek; mert ő azt el nem fogadhattya, és az néki fájdalamat okoz. — *Mülheimnél* több egyesült seregek vonattatnak öfzve, és egyéb készületek is tétetnek.

Máintznál Jan. 6-dikán *Weiszenau* mellett, kemény öfzve tsapás vólt a' szélső posztok között, a' hol mind két réfzről haltak és sebefsedtek-meg néhány emberek.

Landauban Déc. 21-dikén a' fegyveres-házban olly kemény és sebess tűz támodott, hogy leg kis-

sebb, a' mi benne volt, mind öszve égett. Fegyverek, Bombik, és a' *Manheim s-Maintz* ostromlásához készített és már meg-töltötte lévő minden tüzi zerek, a' levegőbe fel-vettettek. Tsak puskapor egy Millió forintot érő lobbant-fel. Az egész várban egy ablak sem maradt épén. Sok házak öszve omlottak, vagy el-égtek. A' vár falain vagy két helyen olyan nyílás esett, mintha a' leg kegyetlenebb ostromot állotta volna ki. Egy olaj és 2 búza magazinumok égtek-el. Sok emberek haltanak vagy sebessedtenek-meg. — Szerző oka a' szerentsétlenségnek még nem tudatik; hanem meg-visgálására *Parisból* Biztosok küldettek.

Frantzia Ország.

Melly igen igyekezzék a' Convent a' *Vendei* Rojálistákkal meg-békélleni, egyik ujjább jele ennek a' többek között az is, hogy a' Rojálisták' fő vezérihez *Charettéhez*, a' békefséges punktumoknak vele való közlésire, a' napokban az ő húga küldettettel; a' ki is mind az ideig varró afzszonyinak adván-ki magát, úgy lappangott *Nántes* várofsában, hanem a' napokban a' közönséges botsánat (*Amnestia*) kihirdettvén, ő is mingyár ki-nyilatkozhatta magát, és a' mostani *Nántesi* Nemzeti Biztostól, leg nagyobb nyájafsággal fogadtatott. — A' Rojálistákkal való békefséges trakta egyéb aránt is foly, nem úgy pedig mint Rébellisekkel, hanem valóságos fórma szerént, az az, hogy mind két rész fel-tételeket ad elő.

A' *Pischegrü*' apja még él, és a' napokban ő is valami Respublikai hazafiságot akarván mutatni, 4 ezer *Livrányi* kész pénzt vitt a' Conventbe, azt kívánván, hogy adgyanak néki azért *Afsignáták*. A' Convent örömmel fogadta az ő hazafiságát. — Ritka lehet itt a' kész pénz, hogy tsak az is nagy hazafiságot tselekefzik. a' ki kész pénzt ad bé *Afsignátáért* — a' mellett, hogy Nemzeti jofzágot ezzel is mindenkor vásárolhat.

Közelebről említettük vólt, hogy *Johánnót*, a' Köz jóra, Kereskedésre, Finántziára és Törvényhozásra ügyelő Commiffsiók' nevében, a' Nemzeti Kafsának és a' kereskedésnek állapottyáról, egy környülállásos jelentést tett légyen a' Conventben. Ebből az ő beifédgyiből még a' következő jegyzések is meg-érdemlik az elő-hozást. — Meg-vallotta *Johánnót* — hogy a' lábra költ *Afsignáták*' sokasága, egyik fő oka legyén a' portékák' meg-drágulásának, a' mint-hogy minden dolgoknak arra éppen abban a' mértékben hág fel-felé, a' mellyben az *Afsignáták*, vagy a' pénzt jelentő papirofsak' száma nevededik; mert mihelyleft a' Hazafiak attól félni kéntelenítettetek, hogy a' pénznek képit viselő jeleknek betse kisinyedhetik, azonnal abban kezdettek mesterkedni, hogy ezen jeleken olyan dolgokat válthafsanak magokhoz a' mellyeknek több és nagyobb belső betsek vagyon. Azonban arról sem kell tsak ugyan elfelejtkezni (mond *Johánnót*), hogy az *Afsignáták*, a' Revoluzionak támofszfai, s-nagy hafznuak vóltanak; és az ő betsekre nézve sintsen ok a' félelemre, a' mint-hogy az ezekért zállogul fozgáló jofzágok (mellyek t. i. a' Revoluzion alatt a' Nemzet' nevében eitoglaltattak), több mint 12 Milliárdokat, vagy 12 ezer Milliókat érnek. — Minden Hazafiak által fogják látni (úgy mond ő) — hogy ezen had, minden egyéb Státus-költségeivel együve fozámláltatva, nem több, mint 9 Milliárdokba (9 ezer Milliókba) került — hogy a' mi jövedelmünk 3 Milliárdnyi lévén, a' Nemzet, az ezen 3 Milliárdoknak póltolásokra for-

dittatott 6 Milliárdok mellet is, sokkal nagyobb segítő kútfókkal (*Subsidiumokkal*) bír, mint-sem sükséges vagyon., — „A' Comenició e mellett abban szorgalmatoskodnak, hogy ezftendőnek le-folyta alatt 4 Milliárdnyi (4 ezer Millionyi) *Afsignátákat* éges-senek-el., — „De a' Papirois pénznek kevesítése által sem gyógyittyuk-be tsak ugyan minden sebeinket. Mert az eleségek' és portékák' meg - drágulását más felől, ezeknek ritkasága okozza. Mennél ritkább, annál dragább szokott lenni. Mi tette legyen pedig minden eleségeinket és portékáinkat ilyen ritkakká, könnyü által látni? u. m.: rész szerént az olyan Hatalmanságokkal való hadakozás, a' kikről minden nemü eleségeinket szoktuk vóltság vásárolni; rész szerént, kereskedésünknek el kell törteni, hanem a' vám-házakat végre, az a' tsalárdy politika: hogy *Frantzia ország magában is fenn állhat.* „

A' *Projectumok*, a' mellyeket a' kereskedésnek lábra-állittathatódása végett *Johánnót* tett (a' mint közelebből-is röviden említettük vóltság) bővebben ezek: — „Az olyan idegen portékáknak vámját a' mellyekre Frantzia országnak leg inkább szüksége vagyon, el hanyatlása, és meg kell tartani, de tsak azért, hogy a' bé-jövő portékákra ezekben rakassanak-fel a' jegyek; az olyan portékáknak, a' mellyekre Frantzia Országnak nem el-kerüihetetlen szüksége vagyon, szabad ki-s-bé menetelt keli engedni; az olyan embereknak, a' kik magokat arra kötelezik, hogy a' leg első szükségü portékákat vásárolják-fel külső országokon, a' készpénznek ki-vitelit meg kell engedni, az idegeneknek Frantzia országban *Sequestrum* alatt lévő birtokaikat, az aloll fel kell szabadítani, s. a. t. — A' Convent ezen javasolásokat nagy örömmel fogadván, ki-nyomtatatások felől rendelést tett, és meghatározta, hogy egy pár napok múlva, az egész dolgot ismét bővebb meg-visgálás alá vegye.

Páris várofsának sok ofztáljai olyan kérő jelentésekkel járultanak a' Convent élibe, mellyek által ezt meg-hívták. hogy az *Ujjság*-levelekből is elégge

tudva lévő 2-dik és 3-dik *Septembéri* gyilkos ölféklésnek eszközeit, büntesse-meg, és a' közönséges Itélelő-székeket, a' mellyek a' *Robespier*' Systémájának barattyaivól és követőitől még máig sem egyfeszén tiszták, sietve tisztítsa-meg. — A' *Nadrágtalan* nevű osztálya *Párisnak* a' többek között legkülönösebben ki-mutatta magát, azt kívánván a' Conventről, hogy a' *Jakobinusoknak* halálát úgy decretálja, hogy soha többé fel ne támodgyanak. -- Ugy kell nekik!

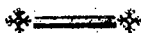
Ezek a' jelentések, a' Conventnek mértékletes és hevesebb Systémájú tagjai között, hosszas és lármás vetélkedésekre adtanak alkalmatosságot; mellynek le-tsendesedése után meg-határozott, hogy a' Commissiók már valaha, a' *Legendre* vádgyával, a' mellyet ez, a' jelen való leg hevesebb vetélkedéseknek három almájintellen, u. m. *Barrer*, *Billod*, és *Collot* ellen kézített, minden további idő-húzás-halasztás nélkül, áljának elő.

Miben foglalatostkodgyanak azonban most egyéb aránt ezen *Revoluzionális Commissiók* tulajdon-képpen, igen jól által lehet látni azokból a' regulákból, a' mellyeket a' Köz-bátorságra ügyelő Commissió, a' mellytől a' *Revoluzionális Commissiók* függenek, ezeknek elejekbe adott: — „A' *Revoluzionális Országglásnak* módgya (igy vagynak ezen reguláknak szavai), szükségessé teszi azt, hogy ti a' magatok foglalatosságeről, hetenként és naponként számot adgyatok. Négy tárgyra tartoztok fordítani egész figyelmetességeket, u. m.: — 1) ben. Az eleségekre, és azoknak el-öfztása' módgyara, s-a. t. — 2) szor. A' közönséges munkákhoz kívántató készületekre. — 3) szor. A' fegyveres erőre. — 4) szor. A' közönség' gondolkodása módgyának és indulatinak hajtogatására (az *esprit public*-ra: a'-vagy, a' Politika' hegedűjinek pengetésire.) Ezen utolsó ártitulus alá tartoznak, a' Téátromok, Klubozások, a' népnek sokadozásai, és titkos öfzve-gyülései. Titkosoknak neveztetnek, minden nagy fizammal eső gyülések, ha a' politziának híre nélkül történnek. Midőn az e-

félék éjtzakának idején mennek véghez, akkor titkos planumok vagynak munkában. Midön a közönséges hajlandóság magát közönséges módon ki-jelenti, akkor ti azt nekünk hiven bé-jelenteni tartoztok; mert az e'-félék, a' Törvény-hozóknak tudomány, a' Törvények' bé-töltetőinek pedig, intés gyanánt szolgál-nak. Még az idegenektől és Aristokratáktól eredő része is ezen közönséges hajlandóságnak, foglal valami jót magában. Ti, az igyekezettel ki-hírelt dolgokat, *Anecdótákat*, hamis híreket, s-több e'-féléket is, mind begyetekbe fzedni, és mint jó Hazafiak, azokból egybe való hasonlításokat tsinálni, s-következéseket húzni, tartoztok. A' mi a' magános szeméjlek ellen elő vétetendő eszközöket illeti, ebben a' tekintetben, nem hamar hívöknek, és késedelmeseknek, kell lennetek. Az a' Tyrannuság, a' melyből, a' *Roberspierre*' pártjának meg-bukása által, tsak most mentödtünk-ki, meg-tanított bennünket arra, melly ifzonyatos örvénybe szokta az országot, a' 'Törvény' ki-szolgáltatásának az a' neve buktatni, a' mellynek gyanu a' fundamentoma. Folytassátok hivataljaitokat mint eddig! Ti nekünk, a' tolvajokat és gyilkosokat, ki-nyomoztátok: ez után is el ne mellőzzetek semmit, s-több e'-félék.,,

A' *Douai*-beli *Merlin* Déc. 27-dikén a' *Conventben* meg-jelenvén, így szollott: — „ Azt parantsoltátok, hogy a' Commissiók, *Légendrének* a' régi Köz-jóra ügyelő Commissionak tagjai ellen, u. m: *Barrer*, *Billod*, *Colot*, *Vadier*, *Voulland*, *Amar*, és *Dávid* ellen szolló vádgya iránt, adgyák vélekedéseket. Ők, ma reggel 6 órakor, ezen dologban végső határozást tettek, mellyhez képpeft én az ő nevekben jelentem néktek, hogy *Voulland*, *Amar* és *David* nem méltók arra, hogy további meg-visgáltatás alá rekeszteszenek; *Barrer*, *Billod*, *Collot*, és *Vadier* ellenben inéltok arra, hogy mint bűnös emberek, az ő tselekedeteikért, további számadás alá vonattassanak. Ajánljuk tehát néktek, hogy ma este, egy rend kívül való ülésetekben, a' 21 szeméjlekből álló Commissiót, az ő meg-visgáltatásokra

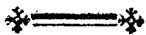

rendeljétek-ki. „ — A' Convent decretálta, hogy úgy légyen a' dolog.

Barrer az után így szólott: — „Mi, óhajtva vártuk magunk-veiseletinek szoross meg-visgáltatását, és azt magunk kívántuk. Meg fogjuk bizonyítani, hogy mi a' Hazának hozzánk való bizodalma iránt, soha magunkat méltatlanokká nem tettük. Már 3 hónapoktól fogva igyekeztük a' magunk' óltalmazását nyomtatásban ki-adni; de ez nekünk soha meg nem egedtetett. „ s-a. t.

Collot így folytatta a' *Barrer* beszédgyit: — „Midön óltalmunkra szolgáló irásainkat ki akartuk adni, olyan feleletet vettünk, hogy ezt a' Conventnek különös Decretoma nélkül meg nem tselekedhetjük. Hogy tehát én a' Conventtől ezen Decretomot meg-nyerhofssem, fel-mentem az oráló székbe: de innat le-taszítottam, és még tsak szollanom sem engedték. Ti igafságot akartok: mi sem kívánunk egyebet. Minket semmivé akarnak tenni. Ti pedig tsak meg akartok benbünket itélni, és áldozatot nem kívántok. (itt mindenek fel-kiáltották: hogy *nem!* telyefséggel *nem!*) Üldöztetésünk ditsösségünkre válik. Meg fogjuk látni, ki leszén a' tsatában győzedelmes. Azonban azt kívánnyuk, hogy védelmeinket nyomtatásban ki-adhafsuk. „ — A' Convent decretálta, hogy úgy légyen.

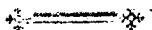
Eftvére-elve öfzve gyűlvén a' Convent, hogy a' 21 személjeből álló Commissiót ki-nevezze, *Rühl* mindeneknek előtte fel-ment az oráló székbe, és azon bátorzkodott tsudálkozni hogy miért tzivodnak a' Convent tagjai annyit. Nem tezett néki az is, hogy a' régi Közjóra ügyelő Commissiónak némelly tagjai ellen, processus indittatik. — „Bizonyos dolog (úgy mond *Rühl*) — hogy a' Felső *Rénus* mellett álló nagy számu ellenséges tábor, a' mi *Landaui* szerentsétlenségünket háfználni kívánnya — s-hogy a' mi fegyveres atvánkfiak, halván miként töllyük mi, kebelünknek azaggatásával és egy-másnak üldözésével, időnket, s' magok bátorságokat el fogják veszteni. „ — *Rühl*

nek ezen szavaira nagy láрма támodott; de a' 22 személjeből álló Commissio, tsak ugyan ki-nevezetett.

Azok közzül, a' kik közelebbről a' *Conventben* azt javasolták, hogy közönséges és tökéletes Vallás-beli türeelmet kell az egész országban fel-állítani, leg nevezetesebben beszéltének, *Mercier* és *Gregoire*. — *Gregoirének* fontosabb szavai ezek voltak: — „A' vallásnak a' szivben vagyon az ő menedék helye, es innen trutztol ő a' leg törvényelenebb Despotismuson. A' ki azt mondgya, hogy a' Respublicánismus a' Vallás' helyit is ki-pótoldhatja, esztelenséget szoll. Te, a' kinek semmi Kezefztényi erköltsi tudomány nem kell! ugyan mond meg nékem nyilván, mivel pótolod azt ki? Én is kedvellem a' Szabadságot, de nem az őtet képzelte-ő szép álló-képért. Ha minden óltárokát öfzve ronasz, a' Hazának építvén óltárt; én szerezni fogom a' Hazát így is mindenkor, de azért nintsen szükségem ezen te óltárodra. Ha a' több Papok helyibe csak egy fő Papot rendelsz, a' vak-képzelődésnek ugyan más tekintetet tüntessz szeme' elibe; de az által, semmi jobb Vallást nem szerzettél, a' melly az a' gyenge értelmemet arra meg-tanítaná, miként foglalatodgyam a' fő *Valosággal*. Hadgy békét tehát az én vallásomnak, es legyen tsak arra gondod, miként szerezhets olyan törvényeket, a' mellyek éngemet, szendfésegi és meg-maradásom felöll bátorságba helyeztetnek, és a' gyilkosok s-tolvajok ellen, megtalmaznak.

Gregoire meg-mutatta továbbá melly politika ellen az a' dolog legyen, az egész Papi Státust, a' helyet, hogy ők a' Respublicának a' türelem által meggyerettetnének, erőszakos eszközök által, kétségbeszéshez hasonló ellent-állásra kényszeríteni — és hogy melly terhes dolog legyen, némelly bünösökért, az egész Státust üldözni. A' szivekre kötötte a' maga képviselő társainak, hogy a' Vallás-beli vélekedéset, tsak oktatás, erőszak által pedig soha nem le-

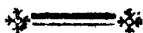
bet ki-irtani: — s-hogy minden erőszakok között nem volna kegyetlenebb annál, mint ötet (*Gregoirt*) arra kényszeríteni, hogy ő azt higgye, a' mit más hiszen. Minden Vallást, a' melly az Országoló-ízeket meg-isméri, tartozik ez az országoló-ízek, egy formá-
log oltalmazni. Szabadnak kell lenni nálunk, hogy a' fő Valóságot minden a' maga módgya szerént, *Templom-
ban* akar *Synagogában*, *Moschéban* akar *Pagodokban*, meg-kereszteltetve akar környül-meteltetve, *Allahnak* akar *J. hovanak* imátkozva, tisztelhesse. Nem szükség, hogy a' mi Országoló-ízekünk tudakozodgyék utánna, ha az *Egyiptomiák* ízokása szerént, Okörnek eppittetik is oltar: Ezek a' Principiumok tették gazdaggá *Hollandiát* és *Amerikát*, Frantzia országot ellenben 14-dik *Lajos* alatt, ezeknek meg-rontása tette népetlenné. A' Vallás-sorsosinak vízfza rugó erejek (*Elasticitások*), a' nyomattatás által, a' mint *Forjter* módgya, nevededik. Frantzia országban most a' proteitánsoknak száma egy Századnyi üldöztetések után, 3 Milliónyi. Az *Asiai* és *Ajrikai* Despoták alatt Vallás-beli szabatság uralkodik: s-hát mi még is ezt, a' szabad Frantzia országból, számkivetésbe küldenök? Mi is az általunk el-foglaltatott tartományokat e' felöil már bátorsagofsá tettük: s-hát meg-ízegjük e' ízavunkat? vagy pedig meg-engedgyük, hogy az új Frantzia tartományok, elöbb valók legyenek, mint a' régi Frantzia ország? — Azt vetitek ellenem, hogy minden szabadon véghez viheti a' maga áhitatoíságot a' maga házában: de hiszem éppen abban áll az Isteni-íszolgálat, hogy az emberek, a' fő *Valóságnak* tisztetüre, békeísegífen öízve feregeljének. A' mi illeti a' *Vendei* hadat: s-hát az árulásba elegendett *Papok*, az engedelmesekkel, a' Hazá oltalmazóit a' rebellisekkel, egy rendbe akarjátok e' helyheztetni? Elöbb esküvésre kényszerítették a' *Papok*: ök meg esküdtek, s-imé most még is a' leg kegyetlenebb módon üldöztetnek. Ehség, gyalázat, és vízbe való tullaníztódás az ő engedelmesísegíeknek jutalma. Az üldözés minden formában utállatos dolog, akar a' *Pbilosophianak*, akar a' *Vallásnak* nevíben eísek. A' Frantziák többire *Catholicusok*, s-még is azt akarják

Ameljek a' magok fundamentománl elő hozni, hogy ez a' Vallás a' Republikai Constituzió mellett nem lehet fenn. S-hát *Américában és Helvétziában* nincsenek e' elég Catholicusok, a' kik egyfzersmind tüzetts Republikánusok. — De továbbá, az Isteni szolgálat-beli közönséges gyülekezetekre, sokkal könnyebben ügyelhetnek az Előljárok, mint sem ha azokat valami szegelyet-beli öfzve-gyűlésekre kényszerítik.

A' *Napkeleti Pyrenéumi Frantzia* tábortól azt a' üdösítáft vette a' Convent — hogy a' *Spanyolok*, *Rosas* várofsát kemény ki-ütések által óltalmazzák — hogy *Déc. 14-dikén* is tettenek egy ilyen heves ki-ütést — s-hogy a' Convent feregei nagyobb számmal s több ágyuzó szerekkel gyülekezvén öfzve, a' várost és a' kikötő helyben lévő *Spanyol* hajókat, felkarjak gyúlytani.

Generál Wimpfen, Büzot, Péthion, és a' magok talentomairúl esmeretes *Roederer*, még élnek, és a' Conventben el-hatalmasodott mértékletes *Systéma*, a' magok bávó jukaikból őket is elő tsalta. — *Condorcet* ellenben, a' ki az 1793-diki üldöztesnek kason-szerűppen ki vólt tétettetve, *fataliter* hólt-meg. *Párisban* t. i. egy barattyánál 8 hónapig, éppen a' múlt *Aprilisig* szerentsésen lappangván, de ekkor már ott további bátorságban való maradhatását nem remélvén, egy barattyához indúlt falura. Uttyában meg-éhezésén, *Clamarchban* bé-tért egy fogadóba, a' hol, hazafini-tzedulája nem lévén, el-fogatott, tömletzre tétett, és más nap reggel abban halva taláztatott. Készség kívül mérget ivntt, a' mellyet öröké magával hozott vólt hordozni.

A' 28-dik *Décemberi* ülésben, a' *Lequinio* jószólására, egy *Decretom* által azt bizta a' Convent *Commissiókra*, hogy adgyák vélekedéseket, hogy *Frantzia Királyoknak* utolsó maradékát (a' *Darwin*) mint kellefsék az országból ki-vinni.

Lengyel Ország.

Vévén a' *Warschawi* mostani *Orosz* Komendáns *Bukshewden* eszébe, hogy a' lakosok, némelly szeméjeknek árestáltatások, s-holmi egy-s-más fundamentom nélkül való befzédék miatt, nyughatatlankodni kezdenének: ujja bizonyofsá tette őket a' felöll, hogy a' Capitulatziónak minden punktumai, mellyek által t. i. szeméjekre és tulajdonnyaikra nézve mindeneknek bátorságos meg-maradás ígértetett, szentül meg fognak tartattatni. Hogy azonban némelly szeméjeknek árestáltatások, a' Capitulatzió meg-rontatattásának ne tartatódhassék, jelenti *Bukshewden*, hogy ezeknek árestáltások nem olyan tzeibol esett, mintha az ő felejdékenyfégbé ment tselekedéikért, üldözni vagy meg büntetni akarnák őket, hanem tsak a' töllök kívántatott magok ki-jelentése vegett, kellett elő állaniok. „

Az említett el-fogatott szeméjlek, ezek: *Potocki*, *Zakrzewki*, *Mosłowski*, *Kaposztás*, és *Kilinszki*, a' kik minnyájon, *Orosz* örizet alatt kísértettek *Grodnohá* — a' hová a' *Lengyel* Király is, *ad interim*, a' Tsáfzárénak tulajdon keze-írása áltá', meg-hivattott.

B é t s.

Nékünk az *Oláhok'* *Viz-kereszt* napjától fogva, leg keményebb hidegünk, nagy havunk, és jó szántunk vagyon, mellynek hasznát venni, azok, a' kik a' szánkázást szeretik, és a' kiktől ki-telik, el sem is mulattyák. Ma a' *Néapolisi* Követ adott itt *Bétsben* egy nevezetes szánkázást, a' mellyen többire a' nevezetesebb *Afzfzonyok* és *Urak*, 32 drága készülettü szánakkal jelentenek-meg. Leg inkább ki-tetzö volt mindazáltal, gazdagságára nézve, a' *Gróf Cserbin'* készülete, a' ki magát a' II-dik *Leopold'* Tsáfzárá lett koronáztatásakor is *Fránkfurthan* különösön meg-külömböztette. Az *Afzfzonyok* *Török Kontyforma* fő-ékeséggel jelentenek-meg, és ábrázattokat is a' hideg ellen, jól bé-festették. Az *Orosz* Követen *Gróf Rusomovszkin* kívül, sok más fő szeméjlek vóltanak jelen.